

چشم انداز

پایان محکومیت و آزادی توماج صالحی

همدلی | خبرگزاری قوه قضاییه خبر داد توماج صالحی پس از گذران ایام محکومیت از زندان آزاد شده.نوشته اعلام کرد: محکوم علیه توماج صالحی که بابت ارتکاب جرم تبلیغ علیه نظام به یک سال حبس قطعی محکوم شده بود با گذران دوران محکومیت خود در تاریخ ۱۱ آذر ۱۴۰۳ از زندان آزاد شد.چند روز پیش مصطفی نیلی، وکیل دادگستری، با اشاره به آخرین وضعیت پرونده توماج صالحی، خواننده بازداشتی، اظهار کرد: «همانطور که پیشتر اعلام شده بود، پرونده آقای توماج صالحی با نقض حکم پیشین، از سوی دیوان عالی کشور به شعبه ۵ دادگاه انقلاب اصفهان ارجاع شد. این شعبه، درباره مابقی اتهامات باقی مانده آقای صالحی از پرونده مربوط به اعتراضات سال ۱۴۰۱، تصمیم‌گیری کرد. بدین ترتیب، این شعبه، با صدور قرار موقوفی تعقیب، این پرونده را به طور کامل مختومه اعلام کرد.»

او دربارۀ پرونده آخر توماج صالحی هم بیان کرد: «در مورد پرونده فعالیت تبلیغی علیه نظام که سال گذشته در ایام کوتاه آزادی آقای صالحی برای او تشکیل و منجر به صدور حکم یک سال حبس برای او شدند، در حال حاضر، بر سر مبدا شروع محاسبه دوران حبس و میزان حبسی که او تحمل کرده، اختلاف نظر وجود دارد، اما امیدواریم با توجه به میزان حبسی که آقای صالحی تا امروز، بدون برخورداری از هرگونه مرخصی، تحمل کرده، پایان حبس او به زودی اعلام شود.»

❖❖❖

روایت عراقچی از دیدار با بشار اسد

سیدعباس عراقچی؛ وزیر امور خارجه روز یکشنبه با رئیس جمهوری سوریه در دمشق دیدار و درباره روابط دو جانبه و تحولات منطقه‌ای بحث و گفت‌وگو کرد. به گزارش انتخاب، وزیر امور خارجه درباره این دیدار گفت: دیدار مفید، صریح و دوستانه‌ای با رئیس جمهور سوریه داشتم و درباره شرایط جاری در منطقه و سوریه صحبت شدوی افزود: طبیعی است که شرایط سختی است اما شجاعت و روحیه رئیس جمهور سوریه تحسین برانگیز بود.عراقچی تأکید کرد: گروه‌های تروریستی فکر می‌کنند موقعیتی پیش آمده و می‌توانند فعالیتی داشته باشند اما با آنها مقابله خواهد شد.او ادامه داد: درباره جزئیات حمایت‌هایی که باید از سوریه انجام شود صحبت شد.وزیر امور خارجه تصریح کرد: پیام حمایت و پشتیبانی جمهوری اسلامی ایران از کشور و مردم سوریه و شخص بشار اسد را به رئیس جمهور سوریه منتقل کردم.

❖❖❖

نامه محقق داماد به مراجع تقلید درباره قانون حجاب

آیت الله مصطفی محقق داماد در نامه‌ای به مراجع تقلید نوشت: اینک که این قانون هنوز ابلاغ نشده و لازم الاجرا نگردیده به عنوان یک دانش آموخته حوزه علمیه قم از شما بزرگواران استدعا دارم در راستای رسالت فرهنگی نهاد مرجعیت برای حل این معضل اجتماعی که عدم توجه به آن ممکن است موجب خسارت به دین و آیین و نظام و کشور عزیزمان شود عنایت ویژه فرموده تا مساله از طرق پیش بینی شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به نحو شایسته حل و فصل گردد.

در این نامه آمده است: با کمال ادب و احترام مواردی را به عرضتان می رساند:

۱. امروز در کتار رسالت عظیمی که در راستای حفظ ارزش ها و آرمان های مکتب تشیع و آموزه های اهل بیت عصمت و طهارت(ع) به کف با کفایت آن بزرگواران سپرده شده بدون شک نظارت بر اجرای این دستور و آموزه مهم نبوی است که: یسروا ولا تعسروا و بشروا ولا تنفروا. بی تردید این رسالت بزرگ، در جهانی که کلون های قدرت و فساد در حال دامن زدن به اسلام هراسی و نشان دادن چهره ای خشن از آیین پیامبر رحمت(ص) هستند بسی حساس تر می شود.

۲. مستحضرد که اخیراً قانونی در مجلس شورای اسلامی با عنوان لایحه حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب به تصویب رسیده که حسب اطلاع، قوه مجریه آمادگی اجرای آن را ندارد و آن را غیرقابل اجرا و بر خلاف مصالح عامه می داند. تجربه عملی در پیگیری آنچه این قانون در بی آن است هم نشان داده است که رعایت شرایط امر به معروف و نهی از منکر از جمله عدم توهین به کسانی که امر و نهی می شوند و رعایت حرمت و کرامت آنها در عمل ممکن نیست است و بسیار اتفاق افتاده است که نه تنها آبرو و حیثیت شخص مورد امر و نهی که خانواده آنها نیز مورد تعرض قرار گرفته است.

۳. نکته مهمی که کلاما مرتبط با رسالت مرجعیت است اینکه به نظر این جانب با توجه به آشنایی با مفهوم و معنای قانون و تجربه نسبتاً طولانی و انس با دانش حقوق، مواد زیادی از این قانون نه تنها غیرقابل اجرا که از نظر ترمبخیستی در امر مقدس عفاف و حجاب درست، نتیجه عکس خواهد داد و حتی موجب تنفر نسل جوان از آموزه های دینی و ترک ناخواسنهٔ وطن اسلامی توسط برخی از هموطنان عزیز می شود.

۴. مکرراً از نسوی مقامات عالی کشور در ملاقات با مسئولان کشوری تذکر داده شده است که موضوع حجاب باید از طریق فرهنگی پیگیری شود، نه با چوب و فلک؛ ولی تصویب این قانون، خلاف منویات و تذکرات مرجعیت است.

۵. اینک که این قانون هنوز ابلاغ نشده و لازم الاجرا نگردیده به عنوان یک دانش آموخته حوزه علمیه قم از شما بزرگواران استدعا دارم در راستای رسالت فرهنگی نهاد مرجعیت برای حل این معضل اجتماعی که عدم توجه به آن ممکن است موجب خسارت به دین و آیین و نظام و کشور عزیزمان شود عنایت ویژه فرموده تا مساله از طرق پیش بینی شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به نحو شایسته حل و فصل گردد.

سیاست

تاکید رئیس قوه قضاییه بر وفاق و دوری از تنش آفرینی

راه حل‌های میانه قاضی‌القضات

از سوی دیگر همین مجادله پیرامون قانون حجاب وعفاف نیز در گرفته و جامعه را به خود مشغول کرده است. قانونی که در دو روز گذشته که جزئیات آن منتشر شده نشان می‌دهد که اجرای آن دشوار و در مواردی غیرممکن به نظر می‌رسد و به نظر برخی فعالان اجتماعی و حقوق‌دانان کشور، گسل‌های اجتماعی موجود در کشور که فعال خواهد کرد. در این دو مجادله یک طرف آن دولتی است که با توجه به همین مسایل به مردم قول‌هایی داده است و در طرف دیگر کسانی هستند که تلاش می‌کنند به هر طریق دولت را ناموفق جلوه دهند.

در این دسته سخنان روز گذشته قاضی‌القضات دستگاه عدلیه در جمع نمایندگان، نشان می‌دهد که او راه‌های میان‌های را برای آرامش کشور تجویز می‌کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی‌اژه‌ای که روز دوشنبه در نشست مسئولان عالی قضایی با نمایندگان مجلس شورای اسلامی حضور پیدا کرده بود، پس از شنیدن نظرات رئیس و برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مواضع خود را به شرح زیر بیان کرد:

راهی جز وفاق نداریم

او در این نشست اظهار داشت: «چاره‌ای جز این نداریم که دست بر دست هم دهیم و مسائل مهم را هم برای خنثی کردن همه نقشه‌های دشمن از جمله تحریم‌های ظالمانه و هم برای استفاده بهینه از ظرفیت‌های داخلی به‌کار بندیم.»
«راهی به نوشته ایرنا، محسنی‌اژه‌ای افزود: «راهی نداریم به جز اینکه به ظرفیت‌های داخلی و

استعدادها و منابع داخلی خود تکیه کنیم و با همین داشته‌ها، مشکلات مردم و مسائل را حل کنیم. رئیس قوه قضاییه خاطرنشان کرد: تجربه کرده‌ایم که نه تنها در طول این چهل و چند ساله بلکه پیشتر از آن هم چشم داشتن به بیگانگان و دشمن، شکست خورده است و امروز باید دست در دست هم با توفیق حضرت حق و همکاری مردم مجاهد،مسلمان و انقلابی مشکلات را حل کنیم و این موضوع نیاز به همفکری و وفاق بیشتر دارد.»

حل همه مشکلات در توان دولت نیست رئیس قوه قضاییه با تأکید بر اینکه مسئله اقتصاد و معیشت مردم مهم‌ترین

محوری‌ترین مسائل است، افزود: «تعمیرگان از همه مشکلات کشور مطلع هستند و امروز گرفتاری مردم در مسائل اقتصادی بسیار اساسی و مهم است و باید ببینیم که چطور می‌توان این مسائل را حل کرد.محسنی اژه‌ای افزود: اینکه گفته شود ناترازی‌هایی وجود دارد و بگردیم تا مقصر را پیدا کنیم و به گردن دیگری بیندازیم، درست نیست بلکه درس گرفتن از آسیب‌ها بسیار خوب است اما باید ببینیم چگونه می‌توانیم این مشکلات را حل کنیم؛ آیا امروز می‌توان همه مشکلات اقتصادی کشور را با تصدی‌گری دولت حل کرد؟

».

اگر لازم است قانون اصلاح شود

رئیس قوه قضاییه با اشاره به مسئله عفاف و حجاب گفت: «عفاف و حجاب امروز بدون تردید به وضعی که اکنون در برخی خیابان‌ها دیده می‌شود به هیچ وجه و با هیچ منطقی درست نیست و باید برای آن فکری داشته باشیم. قانونی وضع

شده که باید ابلاغ و اجرا شود و اگر کم و کاستی دارد و نیاز به اصلاح وجود دارد باید نمایندگان مجلس آن را اصلاح کنند و وحی منزل نیست همچنین چنانچه نیاز به تفسیر وجود دارد و ابهامی دارد هم مجلس باید این اقدام را انجام دهد.»

محسنی‌اژه‌ای با تأکید بر اینکه باید مسائل اجتماعی و امنیتی را مهم بشماریم، افزود: «یکی از مسائل مهمی که می‌تواند جلوی بسیاری از اختلافات، خودکامگی و مشکلاتی را بگیرد، این است که همه قانونمدار باشیم و قانون فصل الخطاب باشد.»

قانون باید دقیق و صریح باشد

رئیس قوه قضاییه تصریح کرد: «قانون باید دقیق نوشته شود و قابلیت اجرا داشته باشد همچنین در زمان وضع قانون باید تلاش کنیم تا قانونی دقیق و متناسب و قابل اجرا تدوین شود، اما اگر قانونی وضع شد همه باید ملتزم به قانون باشیم. ممکن است قوه قضاییه و قوه مجریه ایرادی به قانون داشته باشند اما وقتی قانون ابلاغ و لازم الاجرا شد همه باید به آن ملتزم باشند و اگر همه ما به ویژه کارگزاران نظام در همه قوا و بعد از آن همه مردم مלאک و معیار را در بسیاری از مسائل قانون قرار دهیم، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد و اگر مشکلی به وجود بیاید سریعتر می‌توان حل کرد.»

رئیس قوه قضاییه با اشاره به مسئله عفاف و حجاب گفت: «عفاف و حجاب امروز برای ما به ویژه کارگزاران نظام در همه قوا و بعد از آن همه مردم ملاک و معیار را در بسیاری از مسائل قانون قرار دهیم، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد و اگر مشکلی به وجود بیاید سریعتر می‌توان حل کرد.»

مسئله اقتصاد و معیشت مردم اولویت نیست

رئیس قوه قضاییه گفت: «امروز نمی‌توانیم اجازه نداریم با این مقدار فرصتی که در پیش داریم و این مقدار دشمنی‌ها علیه کشور، مسائل اصلی را زمین بگذاریم و به مسائل فرعی و دست چندم بپردازیم.»

میانی را هم در نظر گرفت، از جمله اث‌ش‌بی‌های فوری در لبنان و غزه. ایران می‌تواند به ایفای نقش سازنده‌اش در پایان دادن به وضعیت فجیع فعلی در غزه ادامه دهد و با جامعه بین‌المللی همکاری کند تا به یک راه‌حل پایدار و دموکراتیک برای این درگیری بپردازد.

ایران هر راه‌حل قابل قبولی برای فلسطینی‌ها را می‌پذیرد، اما دولت ما معتقد است که بهترین راه‌حل برای خروج از این بحران صد ساله، برگزاری یک همه پرسی است که در آن همه کسانی که بین رود اردن و دریای مدیترانه—مسلمانان، مسیحیان و یهودیان— زندگی می‌کنند و فلسطینی‌هایی که در سده بیستم به دیاسپورا رانده شدند (همراه با نسل‌های بعدی‌شان) قادر به تعیین یک سیستم حکومتی معقول باشند. این در راستای قوانین بین‌المللی است و بر موفقیت آفریقای جنوبی، که نظام آپارتاید به یک دولت دموکراتیک موفق تبدیل شد، بنا شده است.

ایران شریک توانمندی است

تعلیمات سازنده با ایران و تعهد به دیپلماسی چندجانبه می‌تواند به ایجاد چارچوبی برای امنیت و ثبات جهانی در خلیج فارس کمک کند. ایسن می‌تواند به کاهش تنش‌ها و فراهم آوردن رفاه و توسعه پایدار در طولانی‌مدت باری رساند. این تغییر برای غلبه بر تضادهای ریشه‌دار حیاتی است. هرچند که امروز ایران اطمینان دارد که می‌تواند برای دفاع از خود بجنگد، اما خواهان صلح است و مصمم به ساختن آینده‌ای بهتر است. ایران می‌تواند یک شریک توانمند و آماده باشد، به شرط اینکه شراکت‌هایش بر مبنای احترام متقابل و پابندی به برابری باشد. بیایید این فرصت را برای یک شروع جدید از دست ندهیم.

گزارش

یک حقوقدان مطرح کرد

قانون حجاب وعفاف؛

ناقض قانون اساسی

قانون عفاف و حجاب سرانجام پس از طی مراحل قانونی و تاییدیه شورای نگهبان، در مسیر ابلاغ به ریاست جمهوری و اجرا قرار گرفته است. تا این لحظه، خبر رسمی در مورد جزئیات این قانون و نحوه اجرای آن در دست نیست و متن منتسب به آن نیز برای نخستین بار در خبرگزاری فارس منتشر شد. با این حال، انتشار ناگهانی متن قانون عفاف و حجاب، موج گسترده‌ای از انتقادات را در شبکه‌های اجتماعی در پی داشت.

سراسر قانون موسوم به عفاف و حجاب، سرشار از ماده‌ها، بندها و مقرراتی است که در نگاه اول، فرسنگ‌ها دور از منطق سلامت حکمرانی اجتماعی به نظر می‌رسند. از جریمه‌های حدود یک میلیارد تومانی تا مجازات حبس برای کودکان بین ۹ تا ۱۵ سال؛ در این بین، اما ماده ۲۲ قانون عفاف و حجاب، یکی از شاهانه‌برانگیزترین بخش‌های متن انتشار یافته بود. طبق تبصره دو این ماده، اتباع بیگانه می‌توانند با شروطی که در ماده ذکر شده، مجوز امر به معروف و نهی از منکرزبانی و نوشتاری در حدود مواد ۵، ۴، ۶ و قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر را دریافت کنند. به عبارت دیگر، اتباع بیگانه می‌توانند فقط با اخذ مدارک اقامتی، در امر اجتماعی و حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران دخالت کنند.

روزنامه اینترنتی فرساز در این مورد با «هوشنگ پوربابایی»، وکیل و حقوق‌دان گفتگو کرده است.

نقض صریح قانون اساسی

پوربابایی با اشاره به تبصره ۲ ماده ۳۲ قانون عفاف و حجاب گفت: «در این ماده، بعد از آنکه قانون‌گذار تابعیت ایران را به عنوان یک اصل اساسی قید کرده، با یک تبصره، اشاره کرده که اتباع بیگانه نیز می‌توانند با عضویت ستاد امر به معروف و نهی از منکر درآیند. اگرچه برخی از افراد مجلس اعلام کرده‌اند که این بخش ناظر بر اتباع بیگانه است. یعنی اتباع بیگانه‌ای که عضو ستاد امر به معروف شده‌اند، می‌توانند به اتباع بیگانه‌ای حاضر در کشور تذکر بدهند. البته این قید وجود ندارد.»

او در ادامه گفت: «از یک سو، قانون‌گذار در تبصره دو ماده ۳۲ نوشته که اتباع بیگانه می‌توانند ضوض ستاد امر به معروف بشوند که این موضوع با اصل هشتم قانون اساسی در تعارض است. طبق اصل هشتم قانون اساسی «هر که به معروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همکاری و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت» و در این اصل، منظور از مردم، ملت ایران است و نه ملت دیگری.»

این حقوقدان اضافه کرد: «از سوی دیگر، در بند بعدی ماده ۳۲، قانون‌گذار شرط دیگری مبنی بر مسلمان بودن ذکر کرده است؛ بنابراین اگر فرد زائنی یا چینی در ایران مستقر باشد و مسلمان نباشد، با این بند همکاری در تعارض است. نکته سوم این است که خیلی از کسانی که مردم ایرانند، اما دین اسلام را نپذیرفته‌اند، نمی‌توانند ضوض این ستاد باشند. چطور می‌توانیم یک شخص خارجی را بر یک فرد داخلی به عنوان آمر به معروف و ناهی و از منکر بپذیریم، اما فرد ایرانی غیرمسلمان را مستثنی کنیم؟»

پوربابایی با اشاره به ابهامات این تبصره در ماده ۲۲ قانون عفاف و حجاب گفت: «اینجا چند پرسش نیز مطرح می‌شود: مگر اعضای ایرانی ستاد امر به معروف و نهی از منکر نمی‌توانند به اتباع بیگانه تذکر زبانی و نوشتاری دهند؟ چه خصوصیتی نسبت به بیگانگان وجود دارد که ستاد امر به معروف و اعضای آن نمی‌توانند در آنها تذکر بدهند؟ پرسش بعدی این است که اگر یک فرد بیگانه در داخل کشور بخواهد راجع به امر حجاب، خلاف قانون رفتار کند، آیا واقعا یک عضو ستاد امر به معروف نمی‌تواند به او تذکر دهند؟ برای مثال، آیا یک فرد زائنی حاضر در ایران اساسا به امر حجاب اعتقاد دارد که بخواهند به او تذکر نوشتاری یا زبانی دهند؟ چنین مقرراتی برای اتباع بیگانه اثرات سوء گردشگردی و حیثیتی برای کشور به بار خواهد آورد.»

راهی برای اصلاح قانون وجود دارد؟

او در پاسخ به این پرسش که آیا هنوز می‌توان از طریق قانونی در مورد این قانون تجدید نظر کرد، گفت: «طبق اصل ۱۲۳ قانون اساسی، رئیس جمهوری می‌تواند کس است که مصوبات مجلس را پس از تأیید شورای نگهبان، ابلاغ کرده و برای اجرا در اختیار مسئولان قرار دهند. همچنین ماده یک از قانون مدنی هم ذکر شده که رئیس جمهوری موظف است ظرف مدت ۵ روز از ابلاغ به ریاست جمهوری، آن را امضا و مجریان ابلاغ کند. اگر رئیس دولت از این موضوع استنکاف کند، رئیس مجلس موظف است مراتب ابلاغ را به روزنامه رسمی ابلاغ کند.»

هوشنگ پوربابایی در پایان گفت: «طبیعی است که می‌توان از طریق مجاری قانونی این قانون را اصلاح کرد؛ هم دولت و هم مجلس می‌توانند چه از طریق لایحه و چه از طریق طرح، این قانون را اصلاح کنند. اینکه یک فرد غیرایرانی و بیگانه را در امور حاکمیتی دخالت بدهیم و او را ناظر بر اعمال و گفتار و کردار افراد ایرانی بپذیریم، عملا امر حاکمیتی را به اشخاص بیگانه واگذار کرده‌ایم.»

لایحه عفاف و حجاب، در مسیر تبدیل شدن به یک قانون، بارها در راهروهای مجلس و شورای نگهبان در رفت و برگشت بوده است. طبق قانون اساسی، وظیفه بررسی کارشناسی مصوبات مجلس نیز بر عهده شورای نگهبان است. با این حال پرسشی که مطرح می‌شود این است که تبصره ۲ ماده ۳۲ قانون عفاف و حجاب و تعارضش با اصل ۸ قانون اساسی چطور از نظر این شورای پنهان مانده است؟